

До спеціалізованої вченої ради
Д 08.727.04 Дніпропетровського
державного університету
внутрішніх справ за адресою:
49005, м. Дніпро,
просп. Гагаріна, 26.

ВІДГУК

**додаткового офіційного опонента, доктора юридичних наук,
професора, заслуженого юриста України
Копотуна Ігоря Миколайовича
на дисертації Коваленко Андрія Васильовича
«Теоретико-прикладні засади кримінологічного заходу забезпечення
поліцейської діяльності в Україні», подану на здобуття наукового
ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.08 –
кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право**

Вивчення поданих А.В. Коваленко матеріалів дисертації та автореферату, а також ознайомлення з публікаціями, дає підстави стверджувати, що автором було проведено правовий аналіз теми, актуальної в теоретичному та практично-прикладному плані, сформульовано висновки і пропозиції, що виносяться на захист.

Оцінюючи дисертацію в цілому, можна констатувати, що автор досягнув поставлених перед собою цілей, роботу виконав на належному науковому та методологічному рівні. Такий загальний висновок підтверджується за основними критеріями, за якими оцінюються такі наукові роботи.

Автором визначена вдало тема дослідження, це підтверджує те, що сучасний стан злочинності й рівень боротьби з нею є одними з основних чинників, які дестабілізують соціально-економічну та політичну обстановку.

Роздуми про злочинність, про те, що це за феномен, ким є злочинці та з яких причин ними вчиняються злочини, можна віднайти в роботах великої кількості вчених: правознавців, психологів, філософів, психіатрів, істориків та соціологів.

Заради ведення боротьби із злочинністю, перш за все потрібно її пізнати. Поступово учені починають вивчати дане проблемне питання, з плином часу реформувати і науку, що називається «кримінологія».

В сучасному світі, коли демократичні цінності та принципи правової державності виступають основою державотворчих та суспільних процесів, необхідно всіляко сприяти утворенню таких перетворень та укріплювати відповідні засади, що і є однією із функцій поліцейської діяльності в контексті держави.

Стрімкий розвиток правоохоронної системи суспільства обумовлений створеною попередньо атмосферою, а саме – розвитком допоміжних його інститутів, що безпосередньо вплинули на еволюцію суб'єктів поліцейської діяльності.

Дослідження теоретико-прикладних засад кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності виступає, в умовах сьогодення, однією з актуальних проблем.

Аналіз автором останніх досліджень, публікацій та нормативно-правової бази України засвідчує, що в юридичній науці питання кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності загалом не знайшло свого цільового комплексного висвітлення.

Фрагментарно, ситуативно посилення на певні елементи знайшли вираз в окремих нормативно-правових актах чи в працях правників, однак повноцінного наукового дослідження і досі немає.

Пізнання кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності як багатогранного явища стає можливим лише за умови вивчення всіх його властивостей, проявів, характеристик, тенденцій розвитку та причин видозмін і негативних наслідків. Однак завершення цього тривалого процесу навряд чи може статись у найближчому майбутньому, адже позитивні дії у протидії злочинності компенсуються відповідною реакцією з боку кримінального середовища.

Автор не оминув увагою й те, що з огляду на зміну пріоритетів внутрішньої політики держави, її подальшу демократизацію та наближення до європейських стандартів потребують удосконалення правова база, організаційно-управлінські та суто прикладні аспекти кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності.

Метою роботи автора є теоретичне узагальнення та розв'язання комплексної науково-прикладної проблеми формування теоретичної концепції кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в Україні з розробленням пропозицій і рекомендацій, спрямованих на удосконалення законодавства та відповідної правозастосовної практики.

Поставлена автором мета, зумовила необхідність розв'язання ряду дослідницьких завдань, серед яких зокрема, продемонструвати феноменологію дослідження кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності як самостійної кримінологічної теорії, охарактеризувати поліцію як суб'єкта запобігання злочинності з позицій сучасних реалій, здійснити характеристику кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності у сфері протидії злочинності, дослідити особливості реалізації кримінологічної політики держави в діяльності поліції, встановити пріоритети та рівні кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності, сформулювати принципи кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності та ін.

Зазначені обставини й зумовили обрання автором теми дисертації, визначити об'єкт та предмет дослідження.

Автором було визначено об'єкт дослідження це суспільні відносини у сфері протидії злочинності.

Автором визначено предмет дослідження це теоретико-прикладні засади кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в Україні.

Для досягнення поставленої мети та вирішення обумовлених нею задач використовувались загальнонаукові та спеціальні методи.

Науково-теоретичне підґрунтя дисертації автора склали наукові праці фахівців, у тому числі зарубіжних, у галузі філософії, загальної теорії держави і права, кримінології та кримінального права, теорії управління та правоохоронної діяльності, інших галузевих правових наук.

Положення та висновки дисертації автора ґрунтуються на нормах Конституції України, законодавчих та підзаконних нормативно-правових актах, які визначають правові засади організації та здійснення кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності. Дисертант звертався також до міжнародних правових актів і законодавства деяких зарубіжних держав, досвід яких у галузі правового регулювання відповідних інститутів може бути використано в Україні.

Інформаційну та емпіричну основу дослідження автора становлять: аналітичні матеріали правоохоронних органів, що використовувались для підготовки програмних рішень Кабінету Міністрів України, програмні документи органів влади та місцевого самоврядування Дніпропетровської, Запорізької, Київської, Львівської областей; політико-правова публіцистика, довідкові видання, статистичні матеріали, а також результати узагальнення проведених соціологічних досліджень за темою дисертації.

Наукова новизна одержаних автором результатів полягає в тому, що з використанням сучасних методів пізнання, урахуванням новітніх досягнень правової науки на системному рівні аналізу та узагальнення виявлено, описано і пояснено поліцейську діяльність крізь призму її кримінологічного забезпечення безпеки. У результаті проведеного дослідження автором сформульовано низку нових наукових положень та висновків.

Автором здійснено феноменологічний аналіз кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності, її історичних форм, змісту і механізму виникнення, розвитку та забезпечення, що дозволило сформулювати нові та наситити додатковими даними існуючі аргументи на користь визнання такого масиву знань окремою кримінологічною теорією.

Автором запропоновано авторське визначення поняття «кримінологічне забезпечення поліцейської діяльності» як стратегічного функціонування належних суб'єктів із забезпечення профілактики, випередження, обмеження, усунення злочинності, захисту від неї, відвернення та припинення злочинів, на основі реальної інформації про стан злочинності, використанні кримінологічного прогнозування та планування.

Автором здійснено цілісне вивчення такого засобу кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності, як кримінологічний моніторинг, широко розглянуто його переваги та недоліки й запропоновано найбільш девий спосіб його впровадження в діяльність правоохоронних органів, повно досліджено понятій апарат такого явища, як кримінологічний моніторинг й

наведені приклади успішного запровадження даного засобу кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в інших державах.

Автором комплексно проаналізовано та порівняно практику щодо напрямків кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності зарубіжних країн з Україною.

Автором зроблено висновок стосовно того, що в окремих державах наука кримінологія (кримінальна соціологія) перебуває на якісно вищому рівні, а серед всього різноманіття кримінологічних засобів, які застосовуються поліцією в ході виконання її прямих обов'язків, найбільш важливими виступають: поглиблена взаємодія з громадськістю, застосування сучасних технологій та чітке співпрацювання усіх поліцейських відомств аздялдосягнення мети у вигляді успішної боротьби із злочинністю.

Автором окреслено параметри національної моделі кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності – її цілі, завдання, принципи, напрями її реалізації та система суб'єктів – як діяльності держави, суспільства та їх інститутів із вироблення основних напрямів досягнення визначеного рівня захищеності життєво важливих та інших істотних інтересів особи, суспільства, держави й людства.

Автором удосконалено визначення поняття «злочинність», що постає соціальним феноменом, котре виражається у кримінальній активності окремих членів суспільства, яке зображується в індивідуальній схильності до вчинення тих чи інших протиправних діянь.

Автором надано пропозиції щодо нагальної портреби налагодження більш дієвої взаємодії держави із громадськістю.

Результатом практичного впровадження положень дисертації є те, що її висновки, пропозиції та рекомендації можуть бути використані в науково-дослідній сфері, правотворчій діяльності, в сфері правозастосування та практичній діяльності, в навчальному процесі.

Результати дослідження, його основні висновки й рекомендації оприлюднено автором на наступних всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференціях.

Основні положення та результати дисертації автора викладено в 43 наукових працях, 1 з яких – монографія, 21 – опублікована у виданнях, що визнані як фахові з юридичних наук, 5 статей – у зарубіжних наукових періодичних виданнях за профілем дисертації, а також у 16 тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Дисертація автора складається зі вступу, чотирьох розділів, що вміщують чотирнадцять підрозділів, висновків та списку використаних джерел та додатків.

У вступі автором обґрунтовано вибір теми дисертації; визначено зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; сформульовано мету, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження; розкрито наукову новизну, практичне значення отриманих результатів, надано відомості щодо шляхів і форм їх запровадження; наведено характеристику апробацій і

публікацій дисертанта, в яких відображено основні положення роботи.

У першому розділі «Методологічні основи дослідження кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності» який складається з трьох підрозділів автором встановлено, що досліджуване явище зводиться до розуміння поліцейської діяльності як санкціонованої державою та регламентованої законом державно-управлінської діяльності спеціально уповноважених суб'єктів державної влади (а іноді й ряду громадських організацій), спрямована на охорону громадського порядку, забезпечення громадської (і будь-якої іншої) безпеки шляхом реалізації визначених повноважень. Сутність поліцейської діяльності у контексті її кримінологічного забезпечення полягає у здійсненні ряду функцій, що покладені на спеціальні органи з метою ефективного забезпечення громадського порядку, публічної безпеки, а також здійсненні інших функцій, в рамках створення атмосфери безпеки у суспільстві (державі), а поряд із цим, авторами визначається, що поліцейська діяльність не уявляється можливою без функціонування суспільства в формі держави, на благо яким і функціонують поліцейські органи.

Автором показано, що злочинність, як в Україні так і у всіх державах світу, стрімко розвивається, що зумовлює необхідність розвитку мережі та розширення функцій органів охорони правопорядку не тільки в межах України, а і на міждержавному рівні. В свою чергу, органи поліції в якості суб'єкта запобігання злочинності відіграють одну з вирішальних ролей, оскільки з урахуванням існуючих функцій, охоплюють найширше коло повноважень, по запобіганню злочинності безпосередньо.

В результаті цього здобувачем аргументовано, що злочинність є соціальний феномен, що постає соціальним феноменом, котре виражається у кримінальній активності окремих членів суспільства, яке зображується в індивідуальній схильності до вчинення тих чи інших протиправних діянь; запобіганням злочинності, належить вважати комплексну діяльність ряду уповноважених суб'єктів, що полягає у недопущенні, протидії, відверненні та застереженні вчинення злочинів і зниження інтенсивності процесів детермінації злочинності на усіх рівнях

Автором запропоновано авторське визначення поняття «кримінологічне забезпечення поліцейської діяльності» як стратегічного функціонування належних суб'єктів із забезпечення профілактики, випередження, обмеження, усунення злочинності, захисту від неї, відвернення та припинення злочинів, на основі реальної інформації про стан злочинності, використанні кримінологічного прогнозування та планування.

Автором доведено, що сутність кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності полягає в тому, що використовуючи існуючі методи науки кримінології, для забезпечення поліцейських органів інформацією про вчинені, або ті що плануються, злочини досягається кінцева мета їх функціонування – захист прав і свобод людини і громадянина, охорона громадського порядку, забезпечення громадської (і будь-якої іншої) безпеки шляхом реалізації визначених повноважень.

У другому розділі «Стратегія кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності» який складається з чотирьох підрозділів автором додатково аргументовано, що кримінологічною політикою держави можна визначити частину загальнодержавної правової політики, що виробляє основні завдання, принципи, напрями і цілі для зміни кримінологічної ситуації за всіма її напрями та з метою більш ефективної протидії злочинності.

Автором встановлено, що структура органів, що здійснюють реалізацію кримінологічної політики в Україні є досить об'ємною, оскільки керуючись декількома нормативно-правовими актами (якими власне із визначається сутність національної кримінологічної політики) всі її складові виконують індивідуальні завдання та функції, покладені на них з метою організації системної реалізації кримінологічної політики.

Автором аргументовано, що законом України «Про Національну поліцію» чітко відображено галузеві шляхи реалізації загальнодержавного напрямку протидії злочинності, а отже, виконуючи свої функції поліцейські підрозділи працюють над поліпшенням механізму протидії злочинності, підвищенню захисту прав і свобод людини і громадянина на теренах держави і за її межами загалом, виконуючи завдання сформовані сучасною кримінологічною наукою, зокрема.

Автором встановлено, що вчені виділяють різні рівні кримінологічного забезпечення, класифікуючи їх за територіальністю, за суб'єктністю, за метою, способами чи наслідками. Але, належить слушно зауважити, що метою існування системи кримінологічної безпеки є захист найбільш вразливого елемента – індивіда як члена соціуму, а саме тому, лише у випадку концентрації всіх правоохоронних суб'єктів на одному криміногенному факторі (елементу, що загрожує кримінологічній безпеці індивіда чи суспільства/державі в цілому) можна досягти високих результатів.

Разом із тим, найбільш аргументованою є позиція стосовно наявності п'яти рівнів кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності: міжнародного, державного (або національного), регіонального, муніципального (або місцевого) та особистісного (або індивідуального).

Автором доведено принципи кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності» ними є принцип актуальності, принцип реальності, принцип конкретності, принцип субординації та несуперечливості, принцип інформативності.

Автором аргументовано, що в сучасному світі злочинність набуває все більшого розповсюдження, але поряд із цим, пропорційно збільшується і необхідність її протидії. Світова спільнота, що рухається в бік все більш ефективного забезпечення та гарантування прав і свобод людини і громадянина, має на меті побудову чіткого механізму, що забезпечив би дотримання прав і свобод людини і громадянина всіма членами світового співтовариства.

У третьому розділі «Напрями кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності» який складається з чотирьох підрозділів автором окреслено сутність наукового підґрунтя здійснення кримінологічного моніторингу в контексті поліцейської діяльності, а також визначено поняття та його значення у механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина загалом.

Автором підтримано точку зору О.С. Іщука стосовно того, що кримінологічний моніторинг, проведений на загальнодержавному рівні, а також на місцях, може надати інформацію, необхідну для визначення з тим, якого саме інструментарію не вистачає державним органам, аби побороти злочинність.

Автором аргументовано, що кримінологічним моніторингом належить визнати спеціально організовану, систематичну та планомірну діяльність, метою якої є оптимізація системи протидії та запобігання злочинності шляхом отримання від соціуму найбільш повної та обґрунтованої інформації, подальшої її обробки і систематизації.

Наукове забезпечення та наявність наукових засад кримінологічного моніторингу, дають змогу спеціалістам у відповідній галузі задіяти весь інструментарій вказаного інституту для забезпечення ефективної роботи правоохоронної та правозахисної функції як поліції України, так і інших органів охорони правопорядку.

Автором окреслено форми та методи взаємодії поліції з іншими суб'єктами протидії злочинності.

Вивчення правової бази діяльності поліції в Україні, дав змогу прийти автору як до позитивних, так й до негативних висновків щодо взаємодії поліції з іншими суб'єктами протидії злочинності. Очевидним є те, що ефективна боротьба зі злочинністю та безпосередньо ефективна протидія злочинності постають можливими не тільки при чіткій взаємодії усіх структур та відомств поліції, а й при чіткій взаємодії (співпраці) органів поліції із іншими суб'єктами, діяльність яких направлена на попередження злочинності.

Автором доведено, що першочерговим напрямком для поліції повинно бути підвищення взаємодії саме з громадою, оскільки саме партнерські відносини з населенням були тою тезою, яка приваблювала українців у реформуванні застарілої міліції й саме партнерські відносини між поліцією та населенням відповідають європейським еталонам відносин в суспільстві.

Автором вивчено досвід таких пострадянських країн та встановлено норми подібності та відмінності між вітчизняною та зарубіжною поліцейською діяльністю в частині її кримінологічного забезпечення. Досвід наведених держав надав змогу якісно доповнити авторські пропозиції по удосконаленню чинного законодавства та практики його застосування.

Зокрема, дослідження зарубіжного досвіду, зокрема, досвіду таких країн дало змогу прийти до висновку, що в зазначених країнах кримінологічне забезпечення поліцейської діяльності перебуває на якісно новому рівні, порівняно із Україною. В зазначених країнах активно

використовують взаємодію з населенням, створюють спеціальні програми та стратегії розвитку, аби якомога краще об'єднати діяльність поліції із громадськістю; активно використовуються сучасні технології для ефективної боротьби зі злочинністю (поліція провідних світових країн працює, як в реальному просторі, так й у віртуальному).

Автором констатовано, що досить часто правове виховання ототожнюють з профілактикою злочинності, що не є одним й тим самим. Взагалі, профілактика правопорушень, злочинності має лише опосередковане відношення до правового виховання. Відмічені процеси перетинаються під певним кутом й мають дещо спільне, але все ж таки відмінні.

Автором доведено, що як один з основних елементів превентивної функції кримінологічного забезпечення діяльності поліції в Україні організація ефективної системи правового виховання в українському суспільстві сприятиме обізнаності громадян щодо меж їх прав, вдосконалить знання чинного законодавства, зменшить кількість осіб, які порушують закон (а також і права інших людей) тільки через те, що не усвідомлюють свої діяння як порушення права.

У четвертому розділі «Шляхи удосконалення поліцейської діяльності в контексті її кримінологічного забезпечення» який складається з трьох підрозділів автором встановлено, що ефективність кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності в Україні знаходиться на досить низькому рівні. Задля підвищення ефективності кримінологічного забезпечення поліцейської цілком доцільно було б запозичити міжнародний досвід та закласти вектор більшої співпраці із громадою, оскільки, перш за все, поліція – це головний помічник для населення в розбудові комфортного та безпечного життя.

Автором доведено, що головним показником ефективності поліцейської діяльності має стати рівень довіри до поліції в окремо взятому районі або навіть групі населених пунктів (об'єднаній територіальній громаді).

Автором зроблено висновок, що сам механізм реалізації діяльності кримінологічного характеру в межах сучасної правової доктрини постає досить малодослідженим питанням. Через це дослідження механізму реалізації кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності здійснено за наступними питаннями: 1) встановлення суті правового забезпечення механізму реалізації кримінологічної діяльності й його залежності від основоположних чинників розвитку суспільства – політики, економіки, ідеології й культури; 2) встановлення складових механізму формування й реалізації кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності, аналізування їхніх функцій.

Автором встановлено, що існують характерні ознаки правового забезпечення механізму реалізації їх кримінологічної діяльності поліції: різноманітність та велика кількість нормативних актів і правових положень, котрі регулюють механізм реалізації кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності; брак системності й внутрішнього зв'язку поміж

різноманітними нормативними актами та правовими положеннями, котрі мають єдиний предмет правового регулювання; пріоритет правових положень розпорядчого, дозвільного, заборонного, обмежувального типу та нормативно-правових актів, котрі становлять правову базу даного механізму; пріоритет законів непрямої дії; велика кількість істотних суперечностей між нормативно-правовими актами, що здійснюють регулювання зазначеного механізму; існування ситуації перебільшення ролі міжнародного права під час збереження та розвитку механізму реалізації кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності та підміни дієвих прийомів й засобів вирішення проблем, котрі є в даній сфері, апелюванням до європейського досвіду.

Автором підтримано позицію вчених стосовно того, що ключові проблеми діяльності кримінологічного характеру поліції в якості підсистеми протидії злочинності перебуває на стадії становлення.

Автором зроблено висновок, що інформаційно-аналітична діяльність поліції – це пошук, обробка, внесення, аналіз та інформаційне зберігання (утворення баз даних), чи інформаційно-аналітична робота, що покликана та основною метою якої є опрацювання даних щодо злочинів, їх зберігання аби окреслити тенденції злочинності, а також інформаційної допомоги в розкритті вже вчинених злочинів (кримінальних правопорушень).

Автором визначено поняття наукового супроводження діяльності поліції, що постає процесом послідовного утворення системи знань, організація й проведення досліджень науково-дослідної, дослідно-конструкторської, кримінологічної й соціологічної природи, а також впровадження їх результатів до освітнього процесу й практичної діяльності з метою більш ефективного виконання поліцією своїх основних функцій по захисту прав і свобод людини і громадянина від посягань.

Автором зроблено висновок, що на сьогоднішній день в Україні, інформаційно-аналітична діяльність поліції та Міністерства внутрішніх справ загалом, сконцентрована на утворенні нових та вдосконаленні діючих баз (банків) даних, що надалі сприятиме ефективнішому пошуку злочинців, розкриттю злочинів, можливості прогнозувати вчинення будь-яких злочинів, а поряд із цим здійснювати аналіз кількості вчинених злочинів з метою завчасної розробки законодавства з можливих напрямів злочинної діяльності, проводити науково-практичні заходи на проблемні тематики протидії злочинності та вчасно імплементувати напрацьовані деталі у навчальну програму підготовки поліцейських.

У висновках дисертації на основі узагальнення концепцій вітчизняних і зарубіжних учених, законодавства та багаторічної практики правоохоронних органів України та інших країн автором розроблено наукові положення й отримано результати, що в сукупності розв'язують важливу наукову проблему визначення теоретичних засад кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності та практичних рекомендацій щодо удосконалення законодавства та практики його застосування.

Свої думки, висновки та пропозиції дисертант підтверджує науковою дискусією, критичним аналізом національного та зарубіжного кримінального законодавства тощо. Звідси висновки та рекомендації, що сформульовані в дисертації, мають достатній рівень достовірності й обґрунтованості.

Проте, позитивна оцінка рецензованої роботи в цілому та її окремих положень не виключає можливості і необхідності висловити окремі зауваження щодо позицій **Коваленко Андрія Васильовича**, які викликають сумніви чи потребують додаткової аргументації та звернути увагу на деякі недоліки й спірні положення, що дають можливість вступити в дискусію з автором:

1. Вивчення дисертації та автореферату свідчить про те, що автором залишились фактично не розкритими поняття «кримінологічного виміру» та елементи (складові) «кримінологічного забезпечення» поліцейської діяльності. Це ж стосується і термінологічної неузгодженості: запобігання, протидія, припинення, профілактика, превенція, відвернення та ін. Не завжди автор в однаковому контексті їх вживає.

2. Здобувач зробив досить сміливу спробу характеристики механізму реалізації кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності, але не розкрив складові такого механізму. Це ж стосується і кримінологічного моніторингу діяльності Національної поліції України, оскільки характеристику кримінологічного моделювання оминув увагою, що певним чином звужує підготовку методик запобіжної діяльності щодо окремих видів злочинності.

3. Розділ 2 дисертації присвячений стратегії кримінологічного забезпечення поліцейської діяльності, яка розкрита на досить пристойному рівні, а тактичні особливості такої діяльності потребують свого уточнення під час захисту.

4. Враховуючи особу здобувача (Коваленко А.В. є поліцейським) та практичне значення проведеного ним дослідження, викликає навіть не запитання, а певне здивування відсутність даних про впровадження результатів дисертації в науково-дослідну сферу саме закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання МВС України.

5. Автор у своїй роботі справедливо значну увагу приділяє понятійному апарату. Зокрема вдосконалення кримінального законодавства України. Проте було б доцільним більш конкретно звернути до питання правильності та співвідношення понятійного апарату, який використовується на відомчому рівні, у правозастосовчій діяльності. Наскільки є доцільним використання цього поняття саме в такому значенні.

Викладені зауваження і побажання головним чином обумовлені складністю теми дисертаційного дослідження. Зауваження не зачіпають концептуальних положень дисертації, не спростовують основних висновків дисертанта і не суперечать раніше зробленій позитивній оцінці дослідження.

Основні положення дисертації опубліковані в друкованих роботах автора. Автореферат дисертації відображає зміст дисертаційного

дослідження. Як дисертацію, так і її автореферат, оформлено відповідно до вимог, які встановлені МОН України.

Натомість, вказані зауваження мають здебільшого характер побажання щодо подальшого покращення наукової роботи або носить дискусійний характер та не знижує у цілому достатньо високого рівня і позитивної характеристики дисертаційного дослідження **Коваленко А.В.**

Враховуючи актуальність теми дослідження, обґрунтованість і практичне значення отриманих результатів, достатню повноту викладених основних положень дисертації в опублікованих працях, вважаємо, що дисертація **Коваленко Андрія Васильовича «Теоретико-прикладні засади кримінологічного заходи забезпечення поліцейської діяльності в Україні»**, є самостійною, завершеною науковою працею, якій властива наукова новизна, та відповідає п.п. 9, 11, 12 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 р., а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право (081 – Право) на підставі успішного прилюдного захисту.

Офіційний опонент:

**Професор кафедри кримінального права та правосуддя
Міжнародного економіко-гуманітарного
університету імені академіка Степана Дем'янука
доктор юридичних наук, професор,
Заслужений юрист України**

[Handwritten signature]

I.M. Копотун

«__» червень 2020 р.

Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янука